

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Vem vill arbeta med våldsutövare?

En kvantitativ studie om socionomstudenters intresse för att arbeta med
våldsutövare

Casandra Karlsson och Lisa Boström

Kandidatuppsats (SOPB63)

VT 2024

Handledare: Fay Lundh Nilsson

Abstract

Authors: Casandra Karlsson and Lisa Boström

Title: Who wants to work with perpetrators? A quantitative study about social work students' interest in working with perpetrators of violence. [Translated title]

Supervisor: Fay Lundh Nilsson

Assessor: Lars Harrysson

Since August 2021 Swedish social services have had a special responsibility to work for perpetrators of violence to change their behavior, but little research has examined aspiring social workers' interest in working with the target group. This quantitative study has aimed to understand how social work students' interest, knowledge about and how comfortable they are in working with perpetrators of violence. The study was carried out using a ten-question survey that was sent to students from all semesters in the social work program at Lund university. A total of 195 out of 971 social work students answered the survey. The results showed, in contrast to earlier research and theory, that there was no correlation between the students' knowledge about perpetrators of violence and their interest in working with the target group. We also found that regardless of how much or little knowledge the students had about perpetrators of violence, the majority of students did not feel comfortable addressing the target group. We did find a correlation between interest in working with perpetrators of violence and students who had gained knowledge about the target group in other ways than through their education.

Key words: social work students, perpetrators of violence, attitudes, knowledge, comfort.

Förord

Inledningsvis vill vi tacka vår handledare Fay Lundh Nilsson som genom sitt engagemang och kommentarer hjälpt oss framåt i arbetet med uppsatsen. Vi vill även rikta ett särskilt tack till alla socionomstudenter som tagit sig tiden att besvara vår enkät och på så vis bidragit till genomförandet av vår undersökning. Avslutningsvis vill vi tacka varandra för ett väl fungerat samarbete.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Problemformulering	1
1.2 Syfte	3
1.3 Frågeställningar	3
1.4 Hypoteser	3
2. Tidigare forskning	4
2.1 Kunskapens påverkan på studenter	4
2.2 Våldsutövare i socialarbetarutbildning	5
2.3 Tidigare erfarenheter och hur de kan påverka socionomstudenters intresse	7
3. Teori	8
3.1 Attributionsteorier	8
3.1.1 Kognitiv dissonans	9
3.2 Olika kunskapsformer och kunskap i praktiken	10
3.2.1 Modell för färdigheters utveckling	11
4. Metod	12
4.1 Arbetsfördelning	12
4.2 Metodologiska överväganden	12
4.3 Urval	13
4.4 Metodens tillförlitlighet	14
4.4.1 Validitet och objektivitet	14
4.4.2 Reliabilitet	15
4.5 Etiska överväganden	16
4.6 Utformning av enkäten	17
4.6.1 Fel i utformning av enkäten	18
4.7 Bearbetning av materialet	18
5. Resultat och analys	20
5.1 Kunskap från socionomprogrammet och intresse	20
5.2 Intresse och tidigare kunskap	23
5.3 Skillnader mellan våldsutövare och våldsutsatta	25
5.4 Bekvämlighet i att bemöta våldsutövare respektive våldsutsatta	26
6. Diskussion	33

6.1 Vilka samband finns mellan kunskap om våldsutövare och intresse av att arbeta med målgruppen hos socionomstudenter?	33
6.2 Hur ser sambandet ut mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och studenternas bekvämlighet i att möta målgruppen?	35
6.3 Hur påverkar tidigare erfarenheter studenternas intresse och bekvämlighet i att möta målgruppen?.....	37
6.4 För framtida forskning	38
6.5 Slutsats och summering	38
7. Referenslista.....	40
8. Bilagor	43
8.1 Bilaga 1 - Enkät.....	43
8.2 Bilaga 2 - Informationsbrev	46

1. Inledning

Våld i nära relationer är ett problem som uppmärksammas mer och mer i samhället. Det behövs både kunskap om våld i nära relationer och personer som är villiga att arbeta med detta. Enligt socialtjänstlagen (SFS 2001:453) 5 Kap, 11§ och 11a§ hör det till socialnämndens uppdrag att arbeta med både våldsutsatta och våldsutövare. I denna uppsats har vi valt att fokusera på personer som utövar våld i nära relation, vilket i detta arbete kommer benämnas som ”våldsutövare”. På grund av det uppmärksammade ämnet och den nya paragrafen §11a i socialtjänstlagen är vi intresserade av att ta reda på hur det ligger till med socionomstudenters intresse av att arbeta med målgruppen. Vi valde att fokusera på socionomstudenter eftersom vi själva studerar på socionomprogrammet och upplever att fler har intresse av att arbeta med våldsutsatta än våldsutövare. Vi upplever att det finns en lucka i undervisningen på socionomprogrammet kring arbetet med våldsutövare som i sin tur kan bidra till att studenterna inte utvecklar ett intresse för att arbeta med målgruppen. Vi anser det viktigt att socionomstudenter får tillräckliga kunskaper för att känna sig bekväma i att bemöta våldsutövare, inte enbart våldsutsatta.

1.1 Problemformulering

Den senaste kartläggningen från Brottsförebyggande rådet (BRÅ) (2014, s. 5, 8, 20) som genomfördes 2012 undersökte hur brott i nära relationer ser ut i Sverige. BRÅ undersökte både hur många som blivit utsatta under året 2012 och under sin livstid. Kartläggningen visade att drygt var fjärde kvinna och var sjätte man utsatts för ett brott i nära relation under sin livstid. Året 2012 uppgav 6,8 procent av befolkningen att de utsatts för brott i en nära relation. Av de som utsatts för brott i nära relation under samma år upplevde 11,4 procent av kvinnorna och 4,4 procent av männen att de inte fått tillräckligt stöd och hjälp utifrån deras behov (ibid, s. 7, 10).

Socialtjänsten har haft ansvar för att arbeta med våld i nära relationer under flera år och redan 2006 föreslog Socialdepartementet i propositionen ”Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor” att ändra gällande lagtext. Syftet med ändringen var att poängtera att socialnämnden

ska verka för att personer utsatta för brott i nära relation får den hjälp och stöd de behöver (prop. 2006/07:38). Först under 2020 lämnades proportionen ”Förebyggande av våld i nära relationer” in (prop. 2020/2021:163) där regeringen föreslog att det skulle införas en bestämmelse att socialnämnden även ska arbeta förändrande med våldsutövare. Denna bestämmelse trädde i kraft under augusti 2021 och innebär att enligt Socialtjänstlagen (SFS 2001:453) 5 Kap, 11a§ hör till socialnämndens uppdrag att arbeta med att individer som utsatt eller utsätter närstående för våld ska förändra sitt beteende. Under arbetet med denna uppgift ska dock säkerheten för personen som utsatts eller utsätts för våld särskilt beaktas.

Hur arbetet med våldsutövare fungerar i praktiken och vilka metoder som används undersöks i statens offentliga utredning ”Att bryta ett våldsamt beteende - återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld” (SOU 2018:37, s. 145, 147). Undersökningen genomfördes med att jämföra hur arbete med våldsutövare går till i olika kommuner och landsting. Enligt en enkät där 70 procent av Sveriges kommuner berättade om sitt arbete med våld i nära relationer uppgav endast cirka hälften (47 procent) att de använder de framtagna insatsprogram som finns för förändringsarbete med våldsutövare. Även Socialstyrelsen har undersökt hur arbetet med våldsutövare ser ut och har i sin rapport ”Behandlingsmetoder för personer som utövar våld i nära relationer” haft huvuduppgiften att ta fram metoder för behandling. I rapporten framkommer att många av de kommunala insatsprogram som idag erbjuds saknar vetenskapligt stöd för att klassificeras som verksamma insatser (Socialstyrelsen 2020, s. 7). Socialstyrelsen har i sin handbok för yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst tagit fram olika råd och riktlinjer för arbetet med våld i nära relationer. Något som lyfts fram är vikten av att fråga om våld, både våldsutsatta och våldsutövare kan behöva frågas flera gånger för att våga berätta. Vidare nämns att en våldsutövare som blir tillfrågad vid ett tillfälle av motivation också har större chans att ta till sig frågan och våga berätta om våldet (Socialstyrelsen 2023, s. 45, 46).

Eftersom tidigare forskning visat att utökade kunskaper om en målgrupp påverkar studenters attityder, är det av intresse att undersöka hur kunskap påverkar socionomstudenters attityder och intresse för att arbeta med våldsutövare. Studenter som fått kunskaper direkt från klienter via brukarmedverkan upplever utöver ett ökat intresse att de fått större förståelse och empati

för klienterna (Hughes 2017; Jury 2022). Andra studier har också visat på att ökade kunskaper om ett fenomen eller en målgrupp kan öka studenters intresse av att vilja arbeta med den målgruppen (Evan-Zohar & Werner 2020; Raikes & Balen 2016). Tidigare forskning har även diskuterat att utbildning om våld i nära relationer på socionomutbildningar i Sverige varit begränsad och olika beroende på vilket lärosäte socionomstudenter studerat vid (Jacobsson & Nilsson Ranta 2021). Vi har därför valt att också undersöka om socionomstudenter skulle känna sig bekväma i att bemöta våldsutövare med sin nuvarande kunskap.

1.2 Syfte

Syftet med denna undersökning är att undersöka hur samband mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och intresset av att arbeta med målgruppen kan förklaras. Studien syftar också till att undersöka hur utökade kunskaper om våldsutövare påverkar studenters känsla av bekvämlighet i möte med målgruppen.

1.3 Frågeställningar

- Vilka samband finns mellan kunskap om våldsutövare och intresse av att arbeta med målgruppen hos socionomstudenter?
- Hur ser sambandet ut mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och studenternas bekvämlighet i att möta målgruppen?
- Hur påverkar tidigare erfarenheter studenternas intresse och bekvämlighet i att möta målgruppen?

1.4 Hypoteser

Vi har i detta arbete formulerat tre hypoteser utifrån våra frågeställningar och med bakgrund i tidigare forskning. Hypoteserna kommer vi att testa och diskutera mer under resultat, analys och diskussion är:

1. Socionomstudenter som fått mer kunskap om våldsutövare under sin utbildning har också ett större intresse av att arbeta med målgruppen.
2. Socionomstudenter som nått längre i sin utbildning (termin 5-7) känner sig mer bekväma att bemöta våldsutövare eftersom de hunnit få mer kunskap om målgruppen.

3. Socionomstudenter som genom tidigare erfarenheter fått kunskap om våldsutövare har ett större intresse för att arbeta med målgruppen samt känner sig mer bekväm i att bemöta målgruppen.

2. Tidigare forskning

I denna del presenteras hur forskningsläget ser ut gällande socionomstudenters attityder till att arbeta med våldsutövare, forskningen bidrar inledningsvis till att öka förståelsen för hur kunskap, attityder och intresse samverkar. Därefter presenteras forskning kring hur kunskap om våld i nära relation och våldsutövare kan påverka studenter inom socialt arbete. Vi har i forskningssökandet urskilt att få studier undersökt socionomstudenters kunskaper om våldsutövare och studenters intresse för att arbeta med målgruppen. Vi har därför inkluderat ett antal studier som undersöker samband mellan socionomstudenters kunskap och intresse för andra målgrupper.

Tillvägagångssättet för att hitta tidigare forskning har främst varit att söka fram referentgranskade artiklar via Lunds universitets databas LubSearch. För att få fram relevant forskning har sökningen avgränsats med hjälp av sökorden: *socionomstudenter, våld i nära relationer, kunskap, Sweden, domestic violence, intimate partner violence (IPV), social work, social work students, knowledge, attitudes*. Svensk forskning om våldsutövare och hur kunskap om målgruppen kan påverka intresse och bekvämlighet är knapphändig, därför har flera internationella artiklar inkluderats.

2.1 Kunskapens påverkan på studenter

För att undersöka hur kunskap kan påverka intresse av att arbeta med en särskild målgrupp använde sig Evan-Zohar och Werner (2020, s. 117, 121ff) av pedagogiska interventioner (lärande insatser). I deras studie undersöktes hur en pedagogisk intervention i form av en lektion om äldre och åldrande påverkade studenter. Studien inkluderade ett flertal studenter inom olika vård- och omsorgsprofessioner i Israel. En del av studenterna fick lektionen om äldre och åldrande och en del studenter blev utan. Sedan jämfördes de två studentgruppernas intresse och attityder till arbete med äldre. Av resultaten kunde tydas att socionomstudenter

uppgav ett ökat intresse av att arbeta med äldre än de socionomstudenter som inte fått en pedagogisk intervention. Gemensamt för alla studenter som fått den pedagogiska interventionen var minskade negativa attityder till äldre.

Raikes och Balen (2016, s. 933ff) har i en liknande studie undersökt hur kunskaper direkt från en målgrupp kan påverka studenter. I studien samlades och tematiserades reflektioner från polis-, sjuksköterske- och socialarbetarstudenter efter en workshop vid ett brittiskt universitet. Vid workshopen deltog mammor som satt i fängelse, en klientgrupp som sällan har möjlighet att direkt uttrycka sina åsikter och upplevelser för yrkesverksamma. Ett syfte med workshopen var att studenterna skulle få mer kunskaper och förståelse för klientgruppen och därmed kunna arbeta mer empatiskt med dem i framtiden (ibid, s. 936ff). Efter avslutad workshop och insamlad feedback kunde tre gemensamma teman identifieras. Det första gällande att studenterna utmanade och förändrade sina synsätt. Det andra temat visade att studenterna fått en ökad förståelse för de fängslade mammornas och deras barns behov. Det tredje temat som identifierades av forskarna var att studenterna uppgav en ökad uppskattning av tvärvetenskapligt lärande samt hur det kan användas för att förbättra service för klienter. Någon student uppgav också att workshopen bidragit till ökat intresse för att arbeta med den målgruppen i framtida yrkesliv (ibid, s. 940).

Även Hughes (2017, s. 205f) har undersökt fördelar med brukarmedverkan som kunskapskälla för studenter och tittar i sin studie på hur brukarmedverkan kan komma att påverka professionellas praktik. För att ta reda på detta bjöd forskaren in kvalificerade socialarbetare och socialarbetarstudenter som studerade sin sista termin. Tillsammans skulle socialarbetarna och studenterna reflektera kring om brukarmedverkan i deras utbildning gjort någon skillnad för hur de praktiserar. De teman som kom fram var en ökad medvetenhet om brukarnas erfarenheter och ökad förmåga att ta emot råd om hur professionella kan förbättra det praktiska arbetet med brukare.

2.2 Våldsutövare i socialarbetarutbildning

Connor et al (2012, s. 30ff) undersöker hur innehållsrikt lärande om våld i nära relationer är i socialarbetarutbildningen. För att kunna undersöka attityder, kunskap och lärande om våld i

nära relationer hos socialarbetarstudenter användes en modifierad version av PREMIS (*physician readiness to manage intimate partner violence survey*). Deltagarna i studien var både socialarbetarstudenter och studenter från tre andra utbildningar vid University of Tennessee Health Science Center. Resultaten visade att socialarbetarstudenterna ställde sig mer positiva till arbete med våld i nära relation än studenterna från de andra utbildningarna. Tre fjärdedelar av socialarbetarstudenterna uppgav att de skulle uppleva sig bekväma i att prata om våld i nära relation med sina klienter samt att de hade tillräcklig kunskap för att slussa klienterna vidare till rätt stöd. Av resultaten hittades också skillnader i upplevd kunskap och faktisk kunskap om våld i nära relation. Socialarbetarstudenterna upplevde sig ha mer kunskap än vad studenterna från de tre andra utbildningarna ansåg sig ha. Däremot visade testet av faktisk kunskap att socialarbetarstudenterna placerade sig näst lägst (plats tre av fyra) jämfört med studenter från de andra utbildningarna. Testet av faktisk kunskap visade också att socionomstudenters kunskap låg på samma nivå oavsett om de fått kunskap om våld i nära relation på sin utbildning eller inte (ibid, s. 36ff).

Jacobsson och Nilsson Ranta (2021) har i sin artikel diskuterat hur socionomstudenter utbildas om våld i nära relationer i Sverige. Författarna har utgått ifrån socionomutbildningen vid Uppsala universitet där de menar att utbildningen kring våld i nära relation varit begränsad. Detta mot bakgrund i att implementeringen av våld i nära relation och examensmålen på socionomutbildningen i Sverige sett olika ut på olika lärosäten. Före 2019 bestod utbildningen om våld i nära relationer av ett seminarium med tillhörande föreläsning (ibid, s. 616f). För att förbättra studenternas kunskaper skapades en avancerad kurs om våld i nära relationer på termin 7 som omfattade kunskaper om gällande lagstiftning, bemötande och förmågan att kunna rekommendera adekvata interventioner. Kursutvärderingen visade att majoriteten av studenterna upplevde sig nöjda med kursen, men att vissa upplevde ämnet som stressande (ibid, s. 620f). Att våld i nära relationer kan upplevas känsligt tas även upp i andra studier. Känslor och tankar som studenterna kan uppleva behöver tas i beaktning när utbildning om våld i nära relationer planeras (Connor et al 2012; Jury & Boxall 2018; Jury 2022).

Jury och Boxall (2018, s. 509ff) diskuterar i sin artikel "Working with the enemy? Social work education and men who use intimate partner violence" hur det för närvarande ser ut med brukarmedverkan i socialarbetarutbildning både internationellt och i Australien. Forskarna diskuterar de hinder och möjligheter som finns för att inkludera en brukargrupp som generellt inte tas vara på i brukarmedverkan, män som har utsatt närstående för våld. Jury och Boxall argumenterar för att män som utövat våld kan vara en värdefull resurs för att socialarbetarstudenter ska få fördjupade kunskaper om våld i nära relationer. Samtidigt behövs det ta ställning till etiska överväganden som påverkan på studenter när utformningen av brukarmedverkan görs, då studenter kan ha egna erfarenheter av våld i nära relation.

I forskningsprojektet "Service user involvement in social work education: Enhancing student learning about intimate partner violence" beskrivs en forskningsstudie som undersökt hur brukare med erfarenheter av våld i nära relationer kan användas i utbildningen av socialarbetare (Jury 2022 s. 4742). Forskningsarbetet i stort undersökte hur involvering och engagemang av brukare i högre studier, med fokus på hur män som utsatt sin partner för våld, kan bidra med värdefull kunskap för studenter inom socialt arbete. I samband med studien fick en studentgrupp se en Powerpoint med tillhörande ljudinspelning där män som brukat våld i nära relation berättade om deras erfarenheter. Avslutningsvis samlades studenternas reflektioner in (ibid, s. 4744f). Resultaten från forskningsstudien visade att samtliga studenter ställde sig positiva till brukarmedverkan i sin utbildning, förutsatt att brukarna var inkluderade inom ramen för socialt arbete. Studenternas egna reflektioner visade att de upplevde det som meningsfullt att höra om brukarnas hinder och möjligheter till att söka stöd från professionella. Studenterna uppgav också att kunskapen direkt från brukarna hjälpte till att utmana deras föreställningar om vilka typer av män som brukat våld i nära relationer. En del studenter upplevde att den nya kunskapen lett till ökad förståelse och intresse för våld i nära relationer (ibid, s. 4746ff).

2.3 Tidigare erfarenheter och hur de kan påverka socionomstudenters intresse

Socialarbetare kan stöta på ofrivilliga klienter i många av sina yrkesroller, en sådan grupp är våldsutövare som sällan söker hjälp för sitt eget beteenden (Sveriges kommuner och landsting [SKL] 2017, s. 9). Några som undersökt vilka attityder studenter inom socialt arbete har till

att arbeta med ofrivilliga klienter är Pope och Kang (2011). I deras studie fick socialarbetarstudenter i sydöstra USA svara på en enkät med syfte att mäta studenternas attityder, känslor och kunskap om arbete med ofrivilliga klienter. Resultaten av hur studenterna upplevde att deras utbildning förberett dem för arbete med ofrivilliga klienter visade varken på negativa eller positiva attityder. Majoriteten av studenterna (97%) uppgav att de troligtvis skulle komma att arbeta med ofrivilliga klienter efter examen, men mindre av hälften uppgav att de i framtiden tänkt arbeta med ofrivilliga klienter. Resultaten visade även att studenter som haft tidigare erfarenhet av att arbeta med ofrivilliga klienter också hade större vilja och intresse av att arbeta med den målgruppen (ibid. s, 451f, 466f).

3. Teori

Denna undersökning utgår från två teorier. Inledningsvis har vi använt attributionsteorin med fokus på Festingers begrepp om *kognitiv dissonans* för att undersöka vår första frågeställning om samband mellan kunskap och intresse till att arbeta med en målgrupp. Vi har också använt oss av Hubert och Stuart Dreyfus modell för färdighetsutveckling, en teori som bygger på Aristoteles kunskapsbegrepp *praxis*. Vi kommer använda deras modell för att förklara hur kunskap påverkar studenternas bekvämlighet i bemötandet av våldsutövare. Modellen används för att besvara och undersöka vår andra frågeställning om hur sambandet mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och studenternas bekvämlighet i att möta målgrupper ser ut. Vi kommer använda oss både av Festingers begrepp *kognitiv dissonans* samt Hubert och Stuart Dreyfus teoretiska modell för att förklara och analysera resultaten vi fått under undersökningen av vår tredje och sista frågeställning, hur tidigare erfarenheter påverkar studenternas intresse och bekvämlighet i att möta målgruppen.

3.1 Attributionsteorier

Attributionsteorier är ett samlingsbegrepp på teorier som förklarar vad som påverkar människor kognitivt. Med hjälp av teorierna kan vi få bättre kännedom om oss själva samt insikt om andra människor. När människan attributerar innebär detta att denne tillskriver en annan människa exempelvis egenskaper, behov eller motiv som kan avgöra hur man handlar och bemöter andra människor. Attributionsforskningen undersöker hur människor skapar en

verklighet som är förutsägbar och begriplig, genom att tillskriva händelser olika attribut. Genom att tillskriva olika egenskaper hos en person eller deras agerande, kan vi hitta orsaker som förklarar personens beteende. Att hitta orsaker är viktigt då det leder till att vårt och andras beteenden kan bli mer meningsfullt. Tillskrivandet av egenskaper medför också att vi enklare kan förutspå hur vi och andra ska bete oss. När vi tillskriver egenskaper, behov eller motiv och lyckas göra en korrekt attribution, lär vi oss saker om vår sociala omgivning som leder till att vi bättre kan anpassa oss till omvärlden (Angelöw, Jonsson & Stier, 2015, s. 62).

3.1.1 Kognitiv dissonans

Kognitiv dissonans är ett begrepp som ingår i attributionsteorierna och utvecklades under 1950-talet av Leon Festinger. Begreppet innebär att människan styrs av en inre process som vi ofta inte är medvetna om att det är just den vi upplever. Festinger har valt ordet ”kognitiv” som ett begrepp för människors uppfattningar, attityder, tro, kunskap och handlande. Samt ordet ”dissonans” för en känsla där man känner sig psykisk obehaglig, vilket leder till att man agerar på olika sätt för att få bort den känslan. Ett enkelt exempel för att förklara dissonans är hungerkänsla, vilket naturligt är en psykisk obehaglig känsla som vi vill reducera. Festinger menar alltså att människan alltid strävar efter att vara överens med sitt inre jag. När det gäller kognitiv dissonans kan människan hamna i detta tillstånd på grund av att det tillkommer ny information. Ett känt exempel som Festinger använder i sin bok är om en person som röker plötsligt får reda på att rökning är dåligt för hälsan kommer personen att hamna i ett tillstånd av kognitiv dissonans. För att personen ska få bort den kognitiva dissonansen kan hen sluta röka, men personen kan i stället försöka motsäga informationen och förneka den. I andra sammanhang kan personer ändra åsikt, attityd, tro och kunskap för att reducera den kognitiva dissonansen (Festinger, 1968, s. 1-6).

Begreppet *kognitiv dissonans* förklarar att människor strävar efter att undvika psykiskt obehag. När människor stöter på kunskap eller situationer som inte stämmer överens med deras uppfattningar om sin omvärld kan det leda till en inre obehagskänsla. Känslan kan ge upphov till att människor förändrar sitt handlande eller sin attityd i sin strävan att finna bekvämlighet. I analysen kommer vi använda Festingers teori för att undersöka om mer kunskap om våldsutövare också kan leda till mer bekvämlighet i möte med denna målgrupp.

Teorin kommer även att användas för att se om kunskap kan leda till en förändrad attityd till att arbeta med målgruppen.

3.2 Olika kunskapsformer och kunskap i praktiken

Aristoteles teori om kunskap utgår från att människor, till skillnad från djur eller växter har ett förnuftigt tänkande. Teorin utgår från att människan använder sig av tre olika sorters kunskap som Aristoteles kallar förnuft. För de tre begreppen använder Aristoteles benämningarna *techne* (1), *episteme* (2) samt *phronesis* (3). *Techne* är det tekniska förnuftet som Thomassen (2007) beskriver som en kunnande kunskap. Denna typ av kunskap syftar till hantverksskicklighet som innebär att personer har förmågan att veta hur man bygger möbler eller hur man drejar en kruka. *Episteme* beskriver ett teoretiskt förnuft vilket syftar till vetande kunskap, att veta hur något ligger till, varför vissa saker förhåller sig till varandra och varför saker är på ett visst sätt. Ett exempel på det teoretiska förnuftet kan vara kunskaper om hur man löser ett matematiskt problem. *Phronesis* används för att beskriva det praktiska förnuftet vilket syftar till vishet/en praktisk vishet. I detta begrepp involverar Aristoteles begreppet *praxis* vilket omfattar handlande i ett socialt och politiskt liv. Begreppet förklaras genom handlingar och interaktioner inom det mellanmännsliga området. Däremot går det inte att definiera begreppet utifrån enskilda isolerade handlingar eftersom handlingen behöver vara praktiserad mer än en gång för att människan ska uppnå praktiskt förnuft (Thomassen, 2007, s. 20f).

Thomassen (2007, s. 25ff) förklarar att Aristoteles *praxis*begrepp i relation till socialt arbete kan förstås som att olika former av kunskap kan tillägnas på olika sätt och vara av olika slag. Författaren vill belysa detta då många socialarbetare kan komma att hamna i komplexa utmaningar och situationer i sitt kommande arbetsliv. I boken nämns att det är viktigt att studenter inte bara lär sig teorier och den vetande kunskapen *episteme*, utan även får mycket *praxis* i sin utbildning. Det finns en stor kunskapsram som inte går att läsa sig till, och måste övas upp genom ett aktivt handlande som Aristoteles menar ger människan praktisk vishet, *praxis*. Den kunskap som ges via erfarenheter är komplex och ger studenter en grund som inte alltid går att sätta ord på, och det kan även bildas kunskap utan att personen är medveten om det.

3.2.1 Modell för färdigheters utveckling

Bröderna Hubert och Stuart Dreyfus har framtagit en modell med fem olika steg för hur praxis utvecklas. Modellen är uppdelad i stadierna 1–3 som de kallar *regeltillämpning* och stadierna 4–5 kallas för *intuitiv helhetsförståelse*. Stegen går från nybörjare till expert. I steg 1 är nybörjaren beroende av konkreta instruktioner och regler att följa för att personen ska veta vad den ska göra. I steg 2 blir hen säker på de instruktioner och regler som råder och kan dessa utantill. Personen följer instruktioner och regler till punkt och pricka, och har inte helt ännu kunnat utveckla förmågan att kunna anpassa sig utifrån situationer. Detta gör det svårt att hantera situationer som inte liknar något av de fallen personen läst om i teorin. På steg 3 börjar personen bli en mer kompetent utövare och kan enklare anpassa handling utifrån situationer. Även personliga bedömningar och beslut kan utföras och hen står själv ansvarig för sitt val. Efter stadierna som inkluderade i regeltillämpningen menar Hubert och Stuart att personen blir en kompetent utövare (Thomassen, 2007, s. 26f).

På stegen 4 och 5 utvecklar personen intuitiv helhetsförståelse, detta är en viktig komponent för att hen slutligen ska bli expert i sitt yrke. På steg 4 är personen en skicklig mästare som snabbt kan skapa en helhetsbild över den rådande situationen och kan agera utefter den. Personen uppnår steg 4 på grund av att hen gör val grundade på många olika erfarenheter som den kan se likheter med i den aktuella situationen. På steg 5 blir personen slutligen expert och bygger i grunden sina handlingar och beslut på sin intuitiva förståelse. Utan att använda regelkunskap kan experten agera och reagera direkt och omedelbart i situationer. Med de tidigare erfarenheterna kan hen snabbt och skickligt välja handlingsalternativ och strategier. De fem stegen bygger upp en människas kunskap och praxis som gynnar bland annat det sociala arbetet (Thomassen, 2007, s. 27f).

Aristoteles olika kunskapsformer ger en förståelse för hur olika sorters kunskap ger olika färdigheter. Begreppet *praxis*, även benämnt som praktisk vishet, förklarar den kunskap människor skaffar genom erfarenhet och social interaktion med andra människor. Hubert och Stuart Dreyfus modell för färdighetsutveckling används för att förklara hur praxis utvecklas genom olika färdighet- och kunskapsnivåer. Att veta hur något fungerar i teorin och veta hur

man ska handla i praktiken är två olika saker som kräver olika färdighets- och kunskapsnivåer. Att utveckla praxis förklaras i Hubert och Stuart Dreyfus modell genom olika steg en person behöver gå igenom innan denne utvecklar sin praktiska färdighet. Vi kommer använda deras olika steg för att förklara den kunskap studenter behöver och hur det kan påverka studenternas bekvämlighet.

4. Metod

4.1 Arbetsfördelning

Under arbetet har fördelningen varit jämn mellan oss båda och vi har läst in oss på alla uppsatsens olika delar. Casandra har haft ett större ansvar för att skriva teori samt metod och Lisa har ansvarat för inledning, syfte och tidigare forskning. Vi har båda gemensamt utformat enkäten och tagit fram våra resultat, där Casandra haft en mer teknisk roll i användandet av dataprogrammen Sunet Survey och Jamovi. Analysen och slutdiskussionen har vi skrivit gemensamt för att kunna diskutera olika tankar och idéer med varandra.

4.2 Metodologiska överväganden

Vi visste tidigt i arbetet att vi ville undersöka samband mellan kunskap, intresse och bekvämlighet. Vi hade också intresserat oss för hur tidigare erfarenheter kan påverka studenters intresse till att arbeta med våldsutövare. Utifrån tidigare forskning och egna upplevelser har vi inledningsvis haft några hypoteser om hur resultaten för det vi vill undersöka kommer se ut. För undersökningar som har hypoteser om resultat eller testar teorier är deduktiv kvantitativ en metod som lämpar sig (Bryman, 2018, s. 62). Nackdelarna med att använda en kvantitativ metod är att vi inte kunnat utvinna djupare förståelse för vilken typ av kunskap som påverkar eller andra faktorer som bidrar till intresse för att arbeta med en målgrupp, vilket är mer fördelaktigt att undersöka med kvalitativ metod (Bryman 2018, s. 465ff, 468). Vi har varit mer intresserade av att undersöka hur utbrett intresse och kunskap om våldsutövare är hos socionomstudenter. Vi har också haft intresse för hur samband mellan kunskap, intresse och bekvämlighet ser ut. På grund av detta fann vi att kvantitativ metod är mer fördelaktigt val utifrån vårt syfte. Beslutet att använda en kvantitativ metod baserades också på att majoriteten av tidigare studier om ämnet har använt kvalitativa metoder.

Eftersom få studier använt en kvantitativ metod för att undersöka samband och socionomstudenters attityder i en större skala, hoppas vi att med denna undersökning kunna bidra till den forskning som finns om ämnet.

Webbenkät valdes på grund av att den är kostnads- och tidseffektiv samt att den gör det enkelt att få tag på stor mängd respondenter och därmed även få hög svarsfrekvens. Det som är mest tidseffektivt med metoden är att webbenkäten enkelt och snabbt kan föras in i statistikprogram där det går att analysera resultatet (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 76f). En nackdel med kvantitativa metoder är att utformningen av sitt mätinstrument, i vårt fall webbenkät, behöver vara korrekt utformat. Dåligt utformade frågor kan leda till att studiens validitet och reliabilitet påverkas (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 104).

När vi bestämt oss för att göra en kvantitativ undersökning med enkäter hade vi inledningsvis en tanke om att jämföra studenters intresse för att arbeta med våldsutövare och våldsutsatta, både före och efter de fått kunskap om målgrupperna. Tanken om att genomföra en sådan undersökning uppkom efter vi observerat att det i internationella studier varit en metod som fungerat, men inte ännu genomförts i Sverige (Evan-Zohar & Werner 2020; Jury 2022; Raikes & Balen 2016). För att kunna genomföra detta skulle det dock krävas mer resurser i form av tid än vad vi vid haft tillgång till, på grund av de begränsningar som uppstår vid skrivande av studentuppsatser. Ett annat problem med vår inledande tanke skulle vara att få samtycke från lektorerna vid universitetet att lämna enkäter både innan och efter socionomstudenterna genomgått delkurser där kunskap om våld i nära relationer lärs ut. Vi bestämde därför att endast genomföra en enkät. För att kunna undersöka skillnad i kunskaper valde vi att jämföra alla terminer, då högre terminer hunnit få mer kunskap om våld i nära relationer.

4.3 Urval

Undersökningen är gjord med Sveriges socionomstudenter som population med ett proportionellt stratifierat urval. Stratifiering används för att försäkra sig om att alla grupper eller individer som undersöks i studien kommer med i urvalet. Att stratifiera innebär att dela in sin population i olika värden redan innan urvalet, värdena ska motsvara undersökningens centrala variabler (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 123). I vår undersökning har vi

valt att enbart utgå från en central variabel, vilken termin socionomstudenterna går på. Urvalet vi valt är Lunds universitets socionomstudenter från alla terminer, vilket vid tiden för undersökningen var 971 studenter. Genom att socionomstudenter från alla terminer vid Lunds universitet kontaktades kunde vi försäkra oss om att urvalet var proportionellt utifrån vår valda population. Ett proportionellt stratifierat urval är till fördel genom att det blir enklare att dra slutsatser som representerar populationen i stort (Barmark och Djurfeldt, 2020, s. 75).

För att få tag i kontaktuppgifter till respondenterna kontaktades registratorerna vid Lunds universitet. Registratorerna skickade i sin tur ut en lista till oss med socionomstudenternas registrerade e-postadresser. En nackdel med att skicka webbenkät via e-post som Bryman (2018, s. 249) presenterar är att vissa personer kan ha flera e-postadresser, en som inte används lika effektivt som en annan. E-postadresserna som registratorn tilldelade oss är den som eleven själv har lagt in i systemet där de får information från universitetet. I och med detta fanns det en stor chans att studenterna valt en aktiv mejladress för att inte missa viktig information. Enkäten med tillhörande informationsbrev skickades ut 15 april och stängdes 21 april. För att undvika externt bortfall skickades ett påminnelsemejl 3 dagar innan enkäten stängdes till de som ännu inte svarat. Totalt besvarade 195 av 971 socionomstudenter enkäten, vilket gav oss ett externt bortfall på cirka 80 procent.

4.4 Metodens tillförlitlighet

4.4.1 Validitet och objektivitet

Validitet inom forskning handlar om hur vi lyckas förankra våra teorier och frågeställningar i forskningsmetoden, för att få fram meningsfulla svar som mäter det vi vill undersöka (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 104). I ett forskningsarbete är det viktigt att de variabler vi undersöker förankras med de teoretiska begrepp studien utgår ifrån (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 45). För att kunna besvara våra frågeställningar på ett meningsfullt sätt har vi varit noga med utformningen av enkätfrågorna. Vi har lagt stort fokus på att utforma frågorna för att respondenterna ska förstå dem, vilket författarna (ibid, s. 47) menar ökar både reliabiliteten och validiteten. Det är även viktigt att fokusera på att göra svarsalternativen tydliga, vilket vi kontrollerat genom att låta personer utanför undersökningspopulationen läsa igenom enkäten innan utskick.

När det gäller att utforma frågorna på ett relevant sätt är objektivitet viktigt att ta i beaktning, eftersom personliga åsikter mer eller mindre kan påverka en studies reliabilitet. Det är svårt att göra en studie som är helt fri från egna föreställningar, attityder och värderingar (Bryman 2018, s. 189f). Bryman skriver emellertid att studier gjorda med kvantitativ metod är de som ofta blir mest objektiva. I och med att vår studie grundas på ett antal hypoteser och en föreställning om hur resultatet skulle se ut, fanns det en risk vi inte utformat våra enkätfrågor objektivt. Däremot har det varit viktigt för oss att kunna lämna egna tankar bakom och utforma frågorna så objektivt som möjligt, samt även vara öppna för kritik från handledaren.

4.4.2 Reliabilitet

Reliabiliteten handlar om hur vi mäter det vi vill undersöka och hur stor sannolikhet det är att framtida forskning med samma metod får liknande resultat. För en undersökning som har låg reliabilitet handlar det ofta om brister i utformningen av mätinstrumentet (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 104f). Vi har under bearbetningen av materialet genomfört en Pearsons R korrelation och tagit fram värdet på Cronbachs Alpha inför skapandet av ett attitydindex (se Bilaga 1, fråga 9). Vi valde att exkludera attitydindexet i denna undersökning eftersom testet inte visat acceptabelt värde på att påståendena mätte samma sak, samt att vi haft möjlighet att besvara våra frågeställningar med övriga enkätfrågor. För att reliabiliteten ska bli hög bör forskare som ska genomföra en studie med samma mätinstrument även de exkludera attitydindexet. Eftersom vi i denna uppsats utförligt beskrivit vårt metodval, utformningen av vår enkät och vårt tillvägagångssätt ser vi inte att reliabiliteten är lägre på grund av det fel som upptäckts i utformningen av enkäten.

Stora bortfall är också en faktor som kan påverka framtida studiers resultat, särskilt om personer med speciella egenskaper som undersöks genom de centrala variablerna faller bort (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 104). Vi har i denna undersökning haft ett externt bortfall på cirka 80 procent vilken kan påverka reliabiliteten. Vi har också haft en viss variation bland studenterna som svarat på enkäten, där studenter från termin 3 är lägst representerade och studenter från termin 6 är högst representerade i undersökningen.

Vi har dock haft en liten variation i hur socionomstudenterna svarat på enkäten när vi undersökt deras bekvämlighet i att bemöta våldsutövare. Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen (2018, s. 65) förklarar att högre variation i det vi observerat, desto högre är standardavvikelsen. Detta innebär att om standardavvikelsen är hög så har många av våra respondenters svar avvikit från medelvärdet. Vi har i vår studie en låg standardavvikelse för alla resultat gällande bekvämlighet. När vi vidare undersökt den statistiska felmarginalen har vi funnit att vi med 95 procent säkerhet kan säga att svarsalternativen har en låg felmarginal för samtliga framtagna resultat. För att räkna ut den statistiska felmarginalen med den konfidensnivån som är vanlig för samhällsvetenskapliga undersökningar (95 procent) har vi tagit standardavvikelsen och multiplicerat den med 1,96, som ger oss värdet på statistiska felmarginalen. Felmarginalen i sin tur kan både ligga ovan och under medelvärdet (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 117f).

4.5 Etiska överväganden

Etikprövningslagen är en viktig del i forskning, med undantag för studentarbeten. Vi har ändå valt att ta hänsyn till lagen i den mån det varit möjligt. Vi har lagt stort fokus på att följa riktlinjerna som skapats av Lunds universitet. Enligt Eldén (2020, s. 33f, 76) bör forskare undvika att samla in sin empiri från grupper som är särskilt utsatta, där Lunds universitets (2023, s. 2) riktlinjer säger att i studentarbeten får känsliga uppgifter endast inhämtas vid samtycke och att vi behandlar uppgifterna enligt GDPR.

Respondenterna att delgivits information om deras medverkan, samtycke, behandling av uppgifter samt anonymitet utifrån Lunds universitets riktlinjer i informationsmejlet (se Bilaga 2). Syftet med studien är tydligt beskrivet, liksom hur studenternas uppgifter kommer att användas. Vidare informeras studenterna om att deras medverkan är frivillig och att de kan avbryta när de vill, något som Eldén (2020, s. 84) beskriver är ett måste i inhämtandet av empirin. För att vara säkra på att alla tagit del av samtycket inkluderades en kontrollfråga inledningsvis i enkäten där studenterna får svara på om de samtycker till att medverka i undersökningen.

Utöver detta har datahanteringen varit en viktig forskningsaspekt. Just enkäter har fördelen att enklare förebygga somliga etiska problem som kan uppstå gällande datahanteringen (Eldén, 2020, s. 100). Detta har vi bland annat tagit hänsyn till genom att utforma enkätfrågorna på ett sätt som gör att respondentens anonymitet kan garanteras. Många vanliga bakgrundsfrågor har exkluderats, exempelvis frågor om studenternas ålder och kön. Då det är en liten andel äldre, män och andra identiteter som studerar på socionomprogrammet på Lunds universitet samt inte är en faktor vi tänkt analysera, valdes sådana frågor bort i denna undersökning. Endast information om vilken termin som studenterna studerar på samt deras kunskap och attityder om våldsutövare har inkluderats i enkäten, vilket resulterar i en väldigt låg risk för respondenten att kunna bli identifierad. Något annat som diskuterats och hanterats med försiktighet är hur frågorna i enkäten kan tolkas utifrån känsliga ämnen. Våld i nära relation kan anses vara ett känsligt ämne och av den anledningen frågas inget om respondentens privatliv eller egna erfarenheter. Exempelvis handlade en av frågorna om var studenten har fått kunskap om arbete med våldsutövare och våldsutsatta ifrån, där svarsalternativet ”på annat sätt” användes istället för ”egna erfarenheter”.

4.6 Utformning av enkäten

Enkäten inleddes med en fråga om samtycke där de som svarar nej räknas som externt bortfall. Samtliga respondenter som svarat på enkäten (195 socionomstudenter) har gett sitt samtycke, vilket gör att studien inte haft något internt bortfall. I övrigt bestod enkäten av frågor som syftade till att besvara frågeställningarna, vilket kan ses i Bilaga 1. Endast slutna frågor är använda då det kan bli svårt att bedöma och tolka öppna svar, vilket kan leda till att studiens resultat blir feltolkat och i sin tur påverka reliabiliteten. Majoriteten av frågorna var frågor där respondenten endast kunde välja ett alternativ. I enkäten har det även inkluderats tre matrisfrågor med likertskalor, då de används för att mäta attityder och respondenters egen uppskattning på ett påstående. Likertskalor är effektiva då det får plats flera påståenden under samma fråga, vilket innebär att det går utvinna mycket information från respondenterna med en mindre enkät (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 49). I utformandet av enkäten tog vi hänsyn till våra tre frågeställningar ”Vilka samband finns mellan kunskap om våldsutövare och intresse av att arbeta med målgruppen hos socionomstudenter?”, ”Hur ser sambandet ut mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och studenternas bekvämlighet i att

möta målgruppen?” samt ”Hur påverkar tidigare erfarenheter studenternas intresse och bekvämlighet i att möta målgruppen?”.

Redan inledningsvis var en av våra hypoteser att socionomstudenter som fått mer kunskap om våldsutövare under sin utbildning också har ett större intresse av att arbeta med målgruppen. Därför utformades två frågor om kunskap och en om intresse. I enkäten inkluderades samma frågor om kunskap och intresse också för våldsutsatta för att undersöka om mer fokus i utbildningen läggs på denna målgrupp än våldsutövare. Genom att använda samma frågor om våldsutövare och våldsutsatta har vi haft möjlighet att analysera skillnader i studenternas kunskap och intresse gällande de två olika målgrupperna.

4.6.1 Fel i utformning av enkäten

I enkäten fick studenterna svara på en rad påståenden som avsåg att mäta studenternas attityder till våldsutövare och våldsutsatta (se bilaga 1, fråga 9). Detta var sedan tänkt att slås ihop till ett attitydindex vid bearbetningen av materialet. Under kodningen av den totala empirin kom det fram att påståendena om attityder inte mätte samma sak, efter att vi gjort en Pearsons R korrelation och tagit fram värdet på Cronbachs Alpha som mäter den interna validiteten. Av denna anledning har vi inte tydligt kunnat mäta socionomstudenternas attityder och föreställningar om målgruppen våldsutövare, därmed har vi inte inkluderat attitydindexet i vår studie.

4.7 Bearbetning av materialet

Enkäten skickades ut via Sunet Survey till socionomstudenter vid Lunds universitet. Svaren från Sunet Survey laddades ner via Excel och fördes sedan över till datorprogrammet Jamovi för att koda resultaten.

Enkäten inleddes med en kontrollfråga om studenterna läst och godkänner deltagande i vår undersökning. De studenter som svarat ”nej” till att delta i studien hade tänkt räknas som internt bortfall, men eftersom samtliga studenter som svarat på enkäten har gett sitt samtycke har vi inte behövt genomföra någon intern bortfallsanalys. Vi har inte utfört någon extern

bortfallsanalys då vi haft för få centrala variabler i vår enkät för att kunna genomföra detta. Vad vi kunnat se är att flest studenter från termin 6 svarat på enkäten.

Inledningsvis undersöktes sambandet mellan variablerna *kunskap* och *intresse* för att arbeta med våldsutövare. Resultatet av sambandet fick vi fram genom att göra en korstabellsanalys med våra kvalitativa variabler ”kunskap från socionomprogrammet” och ”intresse av att arbeta med våldsutövare”. Kortabellsanalyser är användbara framför allt vid kodning av kvalitativa variabler (Barmark & Djurfeldt 2020, s. 136). För att se om uppkomna samband stämmer överens med populationen som undersöks, eller om sambanden beror på slumpen formulerar man vanligtvis en nollhypotes som man ställer mot sin hypotes om samband (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2018, s. 183). Vår nollhypotes innebar att det inte finns något samband mellan kunskap och intresse till att arbeta med våldsutövare bland populationen. Vi testade sedan nollhypotesen mot vår första hypotes om att socionomstudenter som fått mer kunskap om våldsutövare under sin utbildning också har ett större intresse av att arbeta med målgruppen. För vår andra och tredje hypotes ”Socionomstudenter som gått längre i sin utbildning (termin 5-7) känner sig mer bekväma att bemöta våldsutövare eftersom de hunnit få mer kunskap om målgruppen”, ”Socionomstudenter som genom tidigare erfarenheter fått kunskap om våldsutövare har också ett större intresse för att arbeta med målgruppen samt känner sig mer bekväm i att bemöta målgruppen” formulerade vi också nollhypoteser.

Genom att göra en korstabellsanalys får vi fram ett p-värde som förklarar hur sannolikt det är att sambanden vi hittat beror på slumpen. Inom samhällsvetenskap brukar resultat på mindre än 5 procent räknas som signifikanta och därmed förkasta nollhypotesen om att resultaten beror på slumpen (ibid, s. 186). Det vill säga att om vi fått ett p-värde på mindre än 0,05 procent har vi kunnat förkasta vår nollhypotes och kan räkna med att våra resultat med 95 procents säkerhet representerar populationen.

För att undersöka vår andra frågeställning angående hur bekväma studenterna skulle känna sig för att möta våldsutsatta och våldsutövare, skapades ett index för respektive målgrupp. Innan indexet skapades togs svarsalternativet ”vet inte” bort för att vi skulle kunna se tydligare

skillnader i hur studenterna svarat. Indexet visade ett medelvärde på hur socionomstudenterna skattat sin bekvämlighet. För att få fram ett medelvärde kodades svarsalternativen om från kvalitativa variabler till kvantitativa variabler där vi gett: 1=Ja, 2=Ja men med lite osäkerhet, 3=Ja men med stor osäkerhet, 4=Nej. Detta gav oss ett samlat medelvärde där högt värde är > 3 och lågt värde är < 2. Sedan jämfördes bekvämlighetsindexet för de två målgrupperna våldsutsatta respektive våldsutövare mot hur mycket kunskap studenterna fått från socionomutbildningen. Vi kunde jämföra kunskap och bekvämlighet genom att göra ett *independent sample T-test* som undersöker samband mellan en indexvariabel och en kvalitativ variabel.

Medelvärde är framför allt användbart för att undersöka samband mellan en kvalitativ och en kvantitativ variabel. När tolkning av medelvärde genomförs behöver man också ta hänsyn till standardavvikelse, som visar hur utspridda observationerna är. Finns det en stor spridning behövs ett större urval för att utesluta risken att det som observerats beror på slumpen (Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen 2018, s. 231).

5. Resultat och analys

Tabell 5.1. Antal respondenter per termin. I tabellen nedan redovisas hur många studenter som besvarat enkäten från respektive termin. Här kan vi se att det skiljer sig en del mellan de olika terminerna där det är lägst antal på termin 3 och flest från termin 6.

Termin:	1	2	3	4	5	6	7
Antal (N=195):	25	30	16	21	24	43	23

(Tabell 5.1)

5.1 Kunskap från socionomprogrammet och intresse

För att besvara vår första frågeställning ”Finns det något samband mellan kunskap om våldsutövare och intresse av att arbeta med målgruppen hos socionomstudenter?” tog vi fram resultat på hur sambandet mellan intresse och kunskap hos studenterna såg ut. Vi har haft vår första hypotes ”Socionomstudenter som fått mer kunskap om våldsutövare under sin

utbildning har också ett större intresse av att arbeta med målgruppen” som stämmer överens med vår teori *kognitiv dissonans* om att det finns ett samband mellan intresse och kunskap.

Tabell 5.2. Samband mellan respondentens intresse för att arbeta med våldsutövare och hur mycket kunskap de upplever att de fått under socionomprogrammet.

Har du intresse av att arbeta med våldsutövare?		Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutövare?				
		Ja, mycket	Ja, en del	Ja, men ganska lite	Nej	Total
Ja	Observed	3	17	40	13	73
	% within column	60.0%	38.6%	37.7%	32.5%	37.4%
Nej	Observed	1	11	21	12	45
	% within column	20.0%	25.0%	19.8%	30.0%	23.1%
Vet inte	Observed	1	16	45	15	77
	% within column	20.0%	36.4%	42.5%	37.5%	39.5%
Total	Observed	5	44	106	40	195
	% within column	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

χ^2 Tests			
	Value	df	p
χ^2	3.24	6	0.779
N	195		

(Tabell 5.2)

Vår nollhypotes har varit att det inte finns något samband mellan kunskap från socionomprogrammet och intresse. I tabellen kan utläsas att majoriteten (60 av 77 respondenter) som svarat ”vet inte” om de har intresse av att arbeta med våldsutövare, har även angett att de har fått lite eller ingen kunskap från socionomprogrammet kring målgruppen. Korstabellanalysen gav oss ett p-värde på 0,779 vilket inte är statistiskt signifikant som i sin tur gör att nollhypotesen inte kan förkastas. Detta innebär att vi inte kunnat dra slutsatser om hela vår population eftersom svaren i för hög utsträckning kan ha påverkats av slumpen.

I tabellen går det att utläsa att majoriteten av studenterna, 39,5 procent svarade ”vet inte” på frågan om de har intresse av att arbeta med våldsutövare, vilken gör det svårare att se tydliga samband mellan kunskap och intresse. Utifrån teorin om *kognitiv dissonans* borde resultatet visat på ett större samband mellan intresse och kunskap. Enligt detta resultat stämmer inte teorin om att kunskap ska leda till ändrade attityder.

Tabell 5.3. Samband mellan respondenternas intresse av att arbeta med våldsutsatta och hur mycket kunskap de upplever att de fått under socionomutbildningen.

Har du intresse av att arbeta med våldsutsatta?		Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutsatta?				Total
		Ja, mycket	Ja, en del	Ja, men ganska lite	Nej	
Ja	Observed	16	52	54	9	131
	% within column	69.6 %	64.2 %	68.4 %	75.0 %	67.2 %
Nej	Observed	2	3	7	1	13
	% within column	8.7 %	3.7 %	8.9 %	8.3 %	6.7 %
Vet inte	Observed	5	26	18	2	51
	% within column	21.7 %	32.1 %	22.8 %	16.7 %	26.2 %
Total	Observed	23	81	79	12	195
	% within column	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

>

χ^2 Tests			
	Value	df	p
χ^2	4.10	6	0.663
N	195		

(Tabell 5.3)

Korstabellsanalysen gav ett p-värde på 0,663 vilket betyder att resultatet inte är statistiskt signifikant. Detta innebär att det inte påvisats något samband mellan intresse och kunskap från socionomprogrammet. Tabellen visar att majoriteten av studenterna, 26,2 procent svarade ”vet inte” på frågan om de har intresse av att arbeta med våldsutsatta, vilket är något mindre än studenterna som inte vet om de vill arbeta med våldsutövare.

När vi undersökt samband mellan intresse och kunskap om våldsutsatta har vi fått ett liknande p-värde som resultatet om kunskap och intresse om våldsutövare (0,663 respektive 0,779). Vad som syns i denna tabell är att fler är intresserade av att arbeta med våldsutsatta än våldsutövare (131 för våldsutsatta respektive 73 respondenter för våldsutövare). Däremot går det inte se några skillnader mellan deras kunskap de fått från socionomprogrammet och att detta har samband med intresse av att arbeta med våldsutsatta. Detta resultat har inte heller kunnat förklaras utifrån begreppet *kognitiv dissonans* eftersom kunskapen inte påverkat studenternas attityder till att arbeta med våldsutsatta.

5.2 Intresse och tidigare kunskap

Tabell 5.4. Samband mellan respondentens intresse att arbeta med våldsutövare och om de fått kunskap om målgruppen på något annat sätt än från socionomprogrammet.

Har du intresse av att arbeta med våldsutövare?		Har du fått kunskap om arbete med våldsutövare på annat sätt?				Total
		Ja, genom tidigare arbete	Ja, genom tidigare studier	Ja, på annat sätt	Nej	
Ja	Observed	7	9	38	19	73
	% within column	33.3 %	90.0 %	48.1 %	22.4 %	37.4 %
Nej	Observed	3	1	15	26	45
	% within column	14.3 %	10.0 %	19.0 %	30.6 %	23.1 %
Vet inte	Observed	11	0	26	40	77
	% within column	52.4 %	0.0 %	32.9 %	47.1 %	39.5 %
Total	Observed	21	10	79	85	195
	% within column	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

χ^2 Tests			
	Value	df	p
χ^2	26.1	6	< .001
N	195		

(Tabell 5.4)

Resultatet visar ett p-värde på $< 0,001$ vilket betyder att nollhypotesen kan förkastas och vi med 99,9% säkerhet kan säga att finns ett samband mellan kunskap och intresse. Av tabellen kan utläsas att 90% av de som svarat att de fått kunskap om våldsutövare genom tidigare studier också uppgett att de har ett intresse av att arbeta med våldsutövare. *Kognitiv dissonans* som begrepp innebär att människor ändrar attityd eller handlingar utifrån ny kunskap som tillkommer. Utifrån detta resultat kan vi bekräfta teorin, då studenter som fått kunskap på annat sätt än socionomprogrammet också har större intresse av att arbeta med våldsutövare. Samtidigt är denna svarsgrupp 10 studenter av totalt 195 respondenter, vilket gör att resultatet ska tolkas med försiktighet. I tabellen visas att majoriteten av studenter som inte fått kunskap på annat sätt om våldsutövare inte har ett intresse eller inte vet om de har ett intresse för att arbeta med våldsutövare.

Då kunskap från socionomprogrammet inte gett respondenterna ökat intresse för att arbeta med våldsutövare, är det intressant att tidigare kunskaper om målgruppen gett ökat intresse. Enkäten inkluderade inte någon fråga om vilken typ av tidigare kunskap, vilket innebär att det blir svårt att dra några viktigare slutsatser. Cirka hälften (48,1%) av respondenterna som svarat att de har ett intresse av att arbeta med våldsutövare har uppgett att de fått kunskap om målgruppen ”På annat sätt”. Utifrån teorin om *kognitiv dissonans* kan detta bero på att den kunskap respondenterna fått på annat sätt varit så pass omfattande att det lett till ändrande

attityder samt mer bekvämlighet kring målgruppen. Mindre *kognitiv dissonans* innebär att känslor av obehag minskar vilket kan leda till att studenten inte tar avstånd från våldsutövare och arbetet med dem. Att studenterna tar mindre avstånd till ämnet kan göra att de är mer öppna för att öka sin kunskap och därmed öka intresset av att arbeta med målgruppen.

Det som är intressant med resultat är den skillnad i kunskap studenterna fått från socionomprogrammet respektive kunskap studenterna fått på annat sätt. Antal studenter som uppgett att de fått kunskap om våldsutövare på annat sätt än socionomprogrammet är totalt 110 av 195 respondenter, samt antal studenter som fått kunskap från socionomprogrammet totalt är 49 av 195 respondenter (*se tabell 5.10 och tabell 5.12*). Antal studenter som fått kunskap på annat sätt är alltså fler än de som fått kunskaper från socionomprogrammet.

Tabell 5.5. Samband mellan respondenternas intresse av att arbeta med våldsutsatta och om de har kunskap om målgruppen på annat sätt än från socionomutbildningen.

Har du intresse av att arbeta med våldsutsatta?		Har du fått kunskap om arbete med våldsutsatta på annat sätt?				Total
		Ja, genom tidigare arbete	Ja, genom tidigare studier	Ja, på annat sätt	Nej	
Ja	Observed	21	11	61	38	131
	% within column	77.8 %	84.6 %	65.6 %	61.3 %	67.2 %
Nej	Observed	1	1	7	4	13
	% within column	3.7 %	7.7 %	7.5 %	6.5 %	6.7 %
Vet inte	Observed	5	1	25	20	51
	% within column	18.5 %	7.7 %	26.9 %	32.3 %	26.2 %
Total	Observed	27	13	93	62	195
	% within column	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

χ^2 Tests			
	Value	df	p
χ^2	5.08	6	0.534
N	195		

(Tabell 5.5)

Resultaten av tabellen visar att majoriteten av studenterna, 67,2 procent är intresserade av att arbeta med våldsutsatta oavsett om de fått tidigare kunskap om den målgruppen eller inte. Vi har även ett p-värde på 0,534 vilket innebär att vi inte kan se tydliga samband som inte kan bero på slumpen. Vi kan därför inte säga att eventuella samband skulle gälla för hela vår population. Även detta resultat visar att teorin om *kognitiv dissonans* inte stämmer, då det inte kunnat påvisas tydligt sambanden mellan kunskap och intresse.

Resultatet i denna tabell är intressant när vi ser till skillnader mellan intresse för att arbeta med respektive målgrupp och studenter som inte fått kunskap. Studenter som uppgett att de inte har fått kunskap om våldsutövare men ändå har ett intresse för att arbeta med målgruppen är 22,4 procent (se tabell 5.4). Däremot ser vi att 61,3 procent av studenter som uppgett att de inte fått kunskap om våldutsatta har intresse för att arbeta med målgruppen.

5.3 Skillnader mellan våldsutövare och våldutsatta

Tabell 5.6. Hur stort intresse finns det av att arbeta med våldsutövare respektive våldutsatta.

Frequencies of Har du intresse av att arbeta med våldsutövare?

Har du intresse av att arbeta med våldsutövare?	Counts	% of Total	Cumulative %
Ja	73	37.4 %	37.4 %
Nej	45	23.1 %	60.5 %
Vet inte	77	39.5 %	100.0 %

Frequencies of Har du intresse av att arbeta med våldutsatta?

Har du intresse av att arbeta med våldutsatta?	Counts	% of Total	Cumulative %
Ja	131	67.2 %	67.2 %
Nej	13	6.7 %	73.8 %
Vet inte	51	26.2 %	100.0 %

(Tabell 5.6)

I tabellen ovan har vi tagit fram statistik över hur studenternas intresse av att arbeta med våldsutövare respektive våldutsatta ser ut. Vi kan tydligt se att studenternas intresse av att arbeta med de två olika målgrupperna skiljer sig, där studenter i högre grad, 67,2 procent anser att det är intressant att arbeta med våldutsatta. Samtidigt som studenter i lägre grad, 37,4 procent anser att det är intressant att arbeta med våldsutövare.

Tabell 5.7. Hur mycket kunskap om våldsutövare respektive våldutsatta upplever respondenten att den fått under socionomutbildningen.

Frequencies of Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutövare?

Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutövare?	Counts	% of Total	Cumulative %
Ja, mycket	5	2.6 %	79.5 %
Ja, en del	44	22.6 %	22.6 %
Ja, men ganska lite	106	54.4 %	76.9 %
Nej	40	20.5 %	100.0 %

Frequencies of Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutsatta?

Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutsatta?	Counts	% of Total	Cumulative %
Ja, mycket	23	11.8 %	93.8 %
Ja, en del	81	41.5 %	41.5 %
Ja, men ganska lite	79	40.5 %	82.1 %
Nej	12	6.2 %	100.0 %

(Tabell 5.7)

Frekvenstabell visar skillnaden mellan hur mycket kunskap respondenterna upplever att de fått om våldsutövare respektive våldsutsatta under sin utbildning. Vi kan se att endast 2,6 procent av samtliga studenter uppgett att de fått mycket kunskap om våldsutövare från socionomprogrammet. Socionomstudenter som fått mycket kunskap om våldsutsatta från socionomprogrammet är 11,8 procent, en klart högre andel än för våldsutövare. Andelen studenter som upplever att de fått ingen kunskap om respektive målgrupp skiljer sig också åt, där 6,2 procent upplever att de inte fått någon kunskap om våldsutsatta, och 20,5 procent upplever att de inte fått någon kunskap om våldsutövare.

5.4 Bekvämlighet i att bemöta våldsutövare respektive våldsutsatta

Tabell 5.8. Samband mellan studenter uppdelade i två grupper utifrån terminer och ett bekvämlighetsindex kring arbete med våldsutövare. Grupp 1 = termin 1–4, grupp 2 = termin 5–7. Ju högre värde, desto mer osäkerhet.

Independent Samples T-Test		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Bekvämt med våldsutövare	Student's t	3.13*	193	0.002	0.394	0.126

Note. $H_0: \mu_1 = \mu_2$

* Levene's test is significant ($p < .05$), suggesting a violation of the assumption of equal variances

Group Descriptives						
	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämt med våldsutövare	1	100	3.71	4.00	0.996	0.0996
	2	95	3.31	3.33	0.737	0.0756

(Tabell 5.8)

I tabellen kan vi se att medelvärdet för studenter som studerar på termin 1–4 är 3,71 och för studenter som studerar på termin 5–7 är medelvärde på 3,31. Detta innebär att elever från termin 5 och uppåt känner sig mer bekväma i att kunna bemöta våldsutövare. Skillnaden mellan grupperna skiljer sig dock inte nämnvärt. Det är givet att de som går termin 1–4 ännu inte har fått lika mycket kunskap som de som går termin 5–7. På socionomprogrammet vid Lunds universitet ligger även den praktiska utbildningen på termin 5, vilket innebär att grupp 2 fått använda och utveckla sina erfarenheter och sin praxis mer.

Aristoteles begrepp *phronesis* som syftar till att praktisk vishet utvecklas genom praxis, vilket kan innebära att de som går de högre terminerna har kunnat utveckla denna sorts kunskap bättre än de lägre terminerna. Genom praktiken studenterna på termin 5 och uppåt har genomfört eller håller på att genomföra, har de hamnat i komplexa utmaningar som gett dem erfarenhet och en kunskapsram som inte går att läsa sig till. När studenterna gått igenom liknande situationer, vet de hur de kan hantera kommande situationer, har de kommit längre i att utveckla sina färdigheter, enligt bröderna Dreyfus modell.

Tabell 5.9. Samband mellan studenter uppdelade i två grupper utifrån terminer och ett bekvämlighetsindex kring arbete med våldsutsatta. Grupp 1 = termin 1–4, grupp 2 = termin 5–7. Ju högre värde, desto mer osäkerhet.

Independent Samples T-Test								
		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference	95% Confidence Interval	
							Lower	Upper
Bekvämt med våldsutsatta	Student's t	4.58*	193	< .001	0.555	0.121	0.316	0.794

Note. H₀: $\mu_1 = \mu_2$
 * Levene's test is significant ($p < .05$), suggesting a violation of the assumption of equal variances

Group Descriptives						
	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämt med våldsutsatta	1	100	3.32	3.17	1.02	0.102
	2	95	2.76	2.67	0.619	0.0635

(Tabell 5.9)

Tabellen visar att studenterna från termin 5 och uppåt känner sig mer bekväma med att bemöta våldsutsatta än studenterna från terminerna 1-4. Här finns en större skillnad mellan de två studentgrupperna än vad som kan tydas i tabell 5.8. Båda studentgrupperna visar lägre medelvärde i situationer där de bemöter våldsutsatta, vilket innebär att de känner en större säkerhet och mer bekvämlighet i mötet med den målgruppen. Detta kan förklaras med att samtliga studenter uppger att de fått mer kunskap om våldsutsatta än våldsutövare under utbildningen, som kan ses i tabell 5.7. En förklaring till varför den första studentgruppen har högre medelvärde och därmed mindre bekvämlighet än grupp två, kan vara på grund av att de lägre terminerna inte hunnit få lika mycket kunskap under socionomprogrammet som de senare terminerna. Teorin *kognitiv dissonans* förklarar att människor kan känna sig obekväma om de ställs inför situationer de inte har kunskap eller är medvetna om. Resultaten av båda våra bekvämlighetsanalyser pekar i den riktningen, däremot är skillnaderna för inte tillräckligt påtagliga för att det enbart ska kunna förklaras utifrån Festingers begrepp *kognitiv dissonans*.

Mer bekvämlighet kan uppstå genom att personen fått mer erfarenhet genom praxis. Enligt Hubert och Stuart Dreyfus modell kan studenterna från senare terminer ha uppnått ett högre stadiet i modellen och därmed känna sig mer bekväma i hur de ska hantera olika situationer. Studenterna från termin 5-7 (grupp 2) har uppgett att de skulle klara av att bemöta våldsutsatta "Ja, med viss osäkerhet" samt "Ja, men med stor osäkerhet" utifrån de beskrivna situationerna i vår enkät. Hubert och Stuart Dreyfus förklarar att personer först vid steg 3 enligt deras modell har förmågan att anpassa sina handlingar från situation till situation och kan börja vara ansvariga för sina egna bedömningar och beslut. Socionomstudenter har sin verksamhetsförlagda utbildning under termin 5 där de får komma ut och träffa klienter och

yrkesverksamma i praktiken, vilket kan förklara varför de upplever sig mer säkra än studenter från de tidigare terminerna.

Tabell 5.10. Bekvämlighetsindex som jämför samband mellan kunskap från socionomprogrammet med hur bekväm respondenten är i olika situationer där de möter våldsutövare. Ju högre värde, desto mer osäkerhet i att bemöta målgruppen. Kunskap från socionomprogrammet är uppdelad i två grupper där grupp 1 innehåller svarsalternativen ”ja, mycket” samt ”ja, en del” och grupp 2 innehåller svarsalternativen ”ja, men ganska lite” och ”nej”.

Independent Samples T-Test						
		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Bekvämt med våldsutövare	Student's t	-1.39	193	0.167	-0.206	0.148

Note. $H_0: \mu_1 = \mu_2$

Group Descriptives						
	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämt med våldsutövare	1	49	3.36	3.33	0.787	0.112
	2	146	3.57	3.33	0.931	0.0770

(Tabell 5.10)

Av tabellen kan tydas att studenter som uppgett att de fått mycket eller en del kunskap från socionomprogrammet om våldsutövare (grupp 1) har ett medelvärde på 3,36. Studenter som uppgett att de fått lite eller ingen kunskap (grupp 2) har ett medelvärde på 3,57 gällande hur bekväma de skulle vara att bemöta målgruppen. Även om studenterna som uppgett högre kunskap också har uppgett en större bekvämlighet är skillnaderna mellan grupp 1 och grupp 2 inte stora. Detta tyder på att det finns för svaga samband mellan kunskap och bekvämlighet hos studenterna och stödjer således inte teorin om *kognitiv dissonans*. Kunskap från socionomprogrammet påverkar varken studenternas bekvämlighet i att bemöta våldsutövare, eller intresse (som vi diskuterat under tabell 5.2) till att arbeta med målgruppen.

Enligt Hubert och Stuart Dreyfus modell behöver en person komma till steg tre innan de bekvämt kan navigera och anpassa sig till olika situationer som skiljer sig från teorin. Vi kan dock se att studenter oavsett hur mycket kunskap de uppgett att de fått känner sig obekväma i att hantera de situationer som beskriver möte med våldsutövare, vilket motsäger teorin.

Eftersom typen av kunskap studenterna fått från sin utbildning inte undersökts ingående i denna studie kan det vara svårt att avgöra om det beror på att studenterna inte fått tillräckliga kunskaper för att utveckla en praxis. Vi kan förklara resultatet med Aristoteles begrepp om olika kunskaper (*techne*, *episteme* och *phronesis*), där vissa studenter inte uppnått de olika kunskapsformerna. Resultatet som visar att det inte finns något samband mellan kunskap studenterna fått från socionomprogrammet och bekvämlighet kan bero på att vissa studenter har svarat att de känner sig bekväma, men att de fått sin kunskap utanför socionomprogrammet. De kan därför ha utvecklat och uppnått ett tekniskt, teoretiskt och praktiskt förnuft på annat sätt än på socionomprogrammet.

Tabell 5.11. Bekvämlighetsindex som jämför samband mellan kunskap från socionomprogrammet med hur bekväm respondenten är i olika situationer där de möter våldsutsatta. Ju högre värde, desto mer osäkerhet i att bemöta målgruppen. Kunskap från socionomprogrammet är uppdelad i två grupper där grupp 1 innehåller svarsalternativen ”ja, mycket” samt ”ja, en del” och grupp 2 innehåller svarsalternativen ”ja, men ganska lite” och ”nej”.

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Bekvämt med våldsutsatta	Student's t	-1.54*	193	0.126	-0.196	0.127

Note. $H_0: \mu_1 = \mu_2$

* Levene's test is significant ($p < .05$), suggesting a violation of the assumption of equal variances

Group Descriptives

	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämt med våldsutsatta	1	104	2.96	2.67	0.785	0.0770
	2	91	3.15	3.00	0.989	0.104

(Tabell 5.11)

I Tabellen visas medelvärden för studenter som uppgett att de fått mycket eller en del kunskap från socionomprogrammet om våldsutsatta (grupp 1) och studenter som uppgett att de fått lite eller ingen kunskap om målgruppen (grupp 2). I tabellen visas att båda studentgrupperna har liknande medelvärden gällande hur bekväma de skulle vara att bemöta våldsutsatta. Även om det finns skillnader mellan grupp 1 och grupp 2, är skillnaderna liksom i tabell 5.10 för små för att kunna dra några större slutsatser om samband mellan kunskap och

bekvämlighet. Vad som kan ses när vi jämför tabell 5.10 och tabell 5.11 är att samtliga studenter har högre medelvärde och därmed uppger sig mer bekväma att bemöta våldsutsatta än våldsutövare. Även denna skillnad är liten vilket tyder på att studenterna inte känner sig bekväma i att bemöta respektive målgrupp med de kunskaper de i nuläget besitter.

Hubert och Stuart Dreyfus modell förklarar att kunskap utvecklas genom olika steg som leder fram till praxis, att veta hur man ska handla korrekt i olika situationer. Aristoteles praxisbegrepp i relation till socialt arbete förklarar att det praktiska förnuftet används för att klara av att hantera olika sociala relationer och samspel med andra människor. Resultaten som kan ses i tabell 5.10 och tabell 5.11 motsäger bröderna Dreyfus teori som bygger på Aristoteles praxisbegrepp om att mer kunskap skulle leda till en större bekvämlighet i olika situationer samt i samspel med andra människor.

Tabell 5.12. Bekvämlighetsindex som jämför samband mellan kunskap studenter fått från tidigare studier, tidigare arbete och på annat sätt med hur bekväm respondenten är i olika situationer där de möter våldsutövare. Ju högre värde, desto mer osäkerhet i att bemöta målgruppen. Studenterna är uppdelad i två grupper där grupp 1 angett att de fått kunskap om målgruppen innehåller svarsalternativen ”genom tidigare studier”, ”genom tidigare arbete” samt ”på annat sätt” och grupp 2 angett att de inte fått kunskap på något annat sätt om målgruppen.

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Bekvämlighet med våldsutövare	Student's t	-2.88	193	0.004	-0.367	0.128

Note. $H_0: \mu_1 = \mu_2$

Group Descriptives

	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämlighet med våldsutövare	1	110	3.35	3.33	0.855	0.0815
	2	85	3.72	3.67	0.918	0.0996

(Tabell 5.12)

Vad som visas i tabellen är att både de studenter som fått och inte fått kunskap på annat sätt än socionomprogrammet har ett högt medelvärde, vilket innebär att de inte skulle känna sig bekväma att möta våldsutövare. Det syns dock en skillnad i medelvärdet mellan grupperna där

studenter som inte fått kunskap om målgruppen (grupp 2) är mer obekväma i att bemöta våldsutövare än studenter som fått kunskap om målgruppen (grupp 1). Utifrån Hubert och Stuart Dreyfus modell kan sambandet bero på att de som har erfarenhet har uppnått ett av de högre stadierna, och därmed känner sig mer bekväm i att hantera olika situationer. Sett till Aristoteles olika begrepp kan tidigare erfarenheter göra att studentens olika förnuft (*techné*, *epistémé* och *phronésis*) utvecklas mer än de som endast fått kunskap från socionomprogrammet.

När vi ser på medelvärdet för socionomstudenter som fått kunskap om våldsutövare genom socionomprogrammet (tabell 5.10) samt de som fått kunskap om våldsutövare på annat sätt (tabell 5.12), har vi sett att medelvärdet ligger nästan på samma för båda typerna av kunskap. Vi finner detta intressant då vi funnit ett samband mellan kunskap studenterna fått på annat sätt och intresse till att arbeta med våldsutövare. De samlade resultaten tyder alltså på kunskap studenterna fått på annat sätt och genom tidigare erfarenheter påverkar intresse, men inte bekvämlighet till att bemöta målgruppen.

Tabell 5.13. Bekvämlighetsindex som jämför samband mellan kunskap studenter fått från tidigare studier, tidigare arbete och på annat sätt med hur bekväm respondenten är i olika situationer där de möter våldsutsatta. Ju högre värde, desto mer osäkerhet i att bemöta målgruppen. Studenterna är uppdelad i två grupper där grupp 1 angett att de fått kunskap om målgruppen innehåller svarsalternativen ”genom tidigare studier”, ”genom tidigare arbete” samt ”på annat sätt” och grupp 2 angett att de inte fått kunskap på något annat sätt om målgruppen.

Independent Samples T-Test

		Statistic	df	p	Mean difference	SE difference
Bekvämlighet med våldsutsatta	Student's t	-2.92*	193	0.004	-0.392	0.134

Note. $H_0: \mu_1 = \mu_2$

* Levene's test is significant ($p < .05$), suggesting a violation of the assumption of equal variances

Group Descriptives

	Group	N	Mean	Median	SD	SE
Bekvämlighet med våldsutsatta	1	133	2.92	2.67	0.798	0.0692
	2	62	3.32	3.00	1.01	0.129

(Tabell 5.13)

I denna tabell kan vi se att de socionomstudenter som uppgett att de fått kunskap om våldsutsatta på annat sätt än socionomprogrammet har ett lägre medelvärde än de som inte fått kunskap på annat sätt. Utifrån Hubert och Stuart Dreyfus modell kan sambandet bero på att studenter med mer kunskap har uppnått ett av de högre stadierna, och därmed känner sig mer bekväma i att hantera olika situationer. Festingers begrepp *kognitiv dissonans* kan användas för att tydliggöra hur mer kunskap kan leda till mindre obehagskänslor, vilket kan förklara varför studenter med mer kunskap upplever sig mer bekväma med att bemöta våldsutsatta.

När vi jämför tabell 5.12 och tabell 5.13, som vi också diskuterat i tabell 5.10 och tabell 5.11, kan vi se att socionomstudenterna känner sig mer bekväma i att bemöta våldsutsatta än våldsutövare. Detta oavsett terminstillhörighet eller typ av kunskap de har eller inte har. Vi har inte kunnat förklara varför studenterna upplever sig mer bekväma och har mer intresse för arbete med våldsutsatta med hjälp av våra teorier. Resultaten kring målgruppen våldsutsatta stämmer inte överens med våra hypoteser vilket kommer diskuteras mer under diskussion.

6. Diskussion

Våra resultat har visat på få samband mellan studenternas kunskap, intresse och bekvämlighet för att arbeta med våldsutövare, vilket leder till att våra hypoteser inte går att bekräfta. Vi har även funnit att majoriteten av resultaten gällande kunskap och intresse inte kan bekräfta teorin om *kognitiv dissonans*. I undersökningen fann vi enstaka och svaga samband om kunskap och bekvämlighet i att bemöta våldsutövare, vilket skapat svårigheter med att visa ett tydligt, svart och vitt, resultat. Våra hypoteser och bröderna Dreyfus teoretiska modell om färdighetsutveckling har därför varit svåra att bekräfta. Nedan kommer resultaten att diskuteras och kopplas samman med såväl valda teorier som tidigare forskning.

6.1 Vilka samband finns mellan kunskap om våldsutövare och intresse av att arbeta med målgruppen hos socionomstudenter?

Studien har inte kunnat bekräfta att Festingers teori om *kognitiv dissonans* stämmer. Samtliga resultat och analyser utom ett tyder på att det inte finns något samband mellan kunskap och intresse för att arbeta med våldsutövare. I resultaten hittades inga tydliga samband mellan

kunskap om våldsutövare som studenterna fått från socionomprogrammet och intresse för att arbeta med målgruppen. Likaså fann vi att resultatet med våld utsatta inte visade några samband mellan kunskap från socionomprogrammet och studenternas intresse för att arbeta med målgruppen. Utifrån det Festinger (1968) beskriver om *kognitiv dissonans* och hur kunskap kan påverka attityder borde ett tydligare samband visats än vad undersökningen kunnat framställa.

Vi fann det intressant att Festingers teori om *kognitiv dissonans* inte kunnat bekräftas med våra resultat, eftersom tidigare forskning visat tydliga samband mellan kunskap och intresse. Både Raikes och Balens (2016) samt Evan-Zohar och Werners (2020) studier är exempel på forskning som visat hur ökade kunskaper om en målgrupp påverkar studenters intresse. En anledning till tidigare studiers resultat kan bero på att forskarna har använt andra metoder, vilket kan påverka vilka resultat som framkommer. Båda studierna har använt en kvalitativ metod där forskarna i högre grad kunnat utvinna djupgående svar och därmed tydligare resultat. Forskarnas tydligare resultat kan också bero på att de haft mer resurser än vad som finns tillgängligt under en studentuppsats.

Vi har i våra resultat funnit att ett större antal studenter har intresse av att arbeta med våld utsatta än studenter som har intresse av att arbeta med våldsutövare. Vi fann det intressant att studenterna oavsett kunskaper hade ett högre intresse för att arbeta med våld utsatta. Resultaten har också visat att ett större antal studenter fått mer kunskap om våld utsatta än våldsutövare från socionomutbildningen. Vi har dock i vår analys inte kunnat utesluta att eventuella samband mellan kunskap och intresse inte beror på slumpen.

Vi fann det också intressant att många studenter uppgett att de inte fått kunskap om våldsutövare under sin utbildning. En förklaring till att kunskap om våldsutövare inte inkluderats i lika stor omfattning som kunskap om våld utsatta kan förstås i förhållande till tidigare forskning. Jacobsson och Nilsson Ranta (2021) beskriver i sin forskningsartikel att våld i nära relation på svenska socionomutbildningen implementerats på olika sätt beroende på lärosäte. Detta kan innebära att kunskaper om arbete med våldsutövare varit begränsad på socionomprogrammet på Lunds universitet, som syns i vårt resultat om kunskap från

socionomprogrammet och intresse som redovisas i tabell 5.7. I tabellen uppgav majoriteten av studenterna svarsalternativet ”ja, men ganska lite” eller ”nej” på frågan om de fått kunskap om arbete våldsutövare under utbildning. Jurys (2022) forskningsprojekt om inläring visar att studenter anser det som meningsfullt att inkludera brukare eller före detta brukare i utbildningen. Många studenter upplevde att inläring på detta sätt även ökade förståelse och ändrade deras attityder. En orsak till att socionomstudenter på Lunds universitet finner arbetet med våldsutövare mindre intressant och anser att de fått lite kunskap om målgruppen, kan alltså bero på att det eventuellt inte inkluderats någon brukarmedverkan inom arbetsområdet. Däremot lär olika människor sig på olika sätt. Vissa kan uppleva det som enklare att ta in kunskap genom teoretiskt lärande och andra genom praxis eller brukarmedverkan. Eftersom vi inte efterfrågat vilket typ av kunskap studenterna fått från sin utbildning kan vi inte bedöma om utbildningsformen påverkat.

Sambandsanalysen mellan kunskap och intresse för att arbeta med våldsutövare visade att majoriteten av de studenter som inte vet om de har intresse för att arbeta med våldsutövare och fått lite eller ingen kunskap om målgruppen från sin utbildning. Sambandsanalysen gällande målgruppen våldsutsatta, visade å andra sidan att mindre än hälften av de studenter som inte vet om de vill arbeta med målgruppen inte fått kunskap från sin utbildning. Vi fann detta intressant eftersom studenterna generellt har ett högre intresse av att arbeta med våldsutsatta än våldsutövare, oavsett hur mycket eller lite kunskap de har om respektive målgrupp. Resultaten går emot såväl tidigare forskning som de teorier vi i denna undersökning använt oss av.

6.2 Hur ser sambandet ut mellan socionomstudenters kunskap om våldsutövare och studenternas bekvämlighet i att möta målgruppen?

Vi har upptäckt vissa skillnader rörande hur bekväma socionomstudenter angett att de skulle vara i situationer där de bemöter våldsutövare respektive våldsutsatta. En skillnad är att studenter från senare terminer uppgett sig som mer bekväma i att hantera situationer där de bemöter respektive målgrupp än vad studenterna från de tidigare terminerna uppgett. En annan skillnad är hur socionomstudenternas bekvämlighet skiljer sig mellan de olika

målgrupperna, där studenterna oavsett termin uppgett sig mer bekväma i att bemöta våldsutsatta än våldsutövare.

Genomgående för alla resultaten är att studenterna uppgett att de inte skulle känna sig bekväma i att bemöta vare sig våldsutövare eller våldsutsatta. Utifrån de samlade resultaten har majoriteten av studenterna uppgett sig ligga mellan ”nej” och ”ja, men med mycket osäkerhet” på frågan om de med nuvarande kunskap skulle klara av att bemöta respektive målgrupp. Vi fann detta intressant eftersom det går emot resultat av tidigare forskning. Connor et al (2012) studie visade att socialarbetarstudenter uppgett sig som bekväma att både prata om våld i nära relation med klienter och upplever sig ha tillräckliga kunskaper för att slussa klienter till rätt typ av stödinsats. Detta oavsett studenternas faktiska kunskaper om våld i nära relationer.

När vi undersökt kunskap som studenterna fått från socionomprogrammet för respektive målgrupp upptäcktes en skillnad. Resultatet visade att endast 25 procent av studenterna fått mycket eller en del kunskap om våldsutövare, och 53 procent av studenterna fått mycket eller en del kunskap om våldsutsatta. Vi har dock inte funnit några tydliga samband när vi analyserat upplevd bekvämlighet i att bemöta våldsutsatta respektive våldsutövare med kunskap studenterna fått från socionomprogrammet. Socionomstudenterna har oavsett om de fått kunskap eller inte från utbildningen haft liknande känsla av bekvämlighet för att bemöta våldsutövare respektive våldsutsatta. En anledning till detta skulle kunna vara att socionomstudenterna som angett att de fått mycket kunskaper endast fått mycket teoretisk kunskap om våldsutövare. Vi kan med hjälp av Aristoteles praxisbegrepp samt Hubert och Stuart Dreyfus teoretiska modell tolka resultaten som att socionomstudenterna trots den kunskap de fått, ännu inte fullt utvecklat sin praxis. Eftersom vi inte med säkerhet vet vilken typ av kunskap eller erfarenhet studenterna fått från sin utbildning kan vi dock inte tydligt bekräfta teorierna.

6.3 Hur påverkar tidigare erfarenheter studenternas intresse och bekvämlighet i att möta målgruppen?

För att besvara vår tredje frågeställning har vi undersökt hur kunskaper studenterna fått om våldsutövare på annat sätt, via tidigare arbete eller tidigare studier, påverkar deras intresse för att arbeta med målgruppen. I analysen fann vi ett tydligt samband där tidigare erfarenheter eller kunskaper studenterna fått på annat sätt än från socionomprogrammet påverkade deras intresse. Detta stämmer överens med tidigare forskning som visar att studenternas tidigare erfarenhet av arbete med ofrivilliga klienter också lett till ökat intresse för att arbeta med den målgruppen efter examen (Pope & Kang 2011). Att få kunskap direkt från brukare har enligt studier lett till ändrade attityder och ökat intresse för att arbeta med den målgruppen (Evan-Zohar & Werner 2020; Hughes 2017; Raikes & Balen 2016), vilket även visat sig stämma i forskning kring där våldsutövare används i socialarbetarutbildningen (Jury 2022).

Det är av vikt att diskutera att vi inte fick fram något samband mellan tidigare kunskap och intresse för att arbeta med våldsutsatta. Detta talar emot både tidigare forskning och de teorier vi använt oss av. Majoriteten av studenterna i vår undersökning angav svarsalternativet ”Ja, på annat sätt” på frågan om de fått tidigare kunskap om arbete med respektive målgrupp. Det är svårt att ta fram ett konkret svar till varför tidigare kunskap studenterna fått visade samband med intresse till att arbeta med våldsutövare, men inte med våldsutsatta. Denna kvantitativa studie inte undersökt mer ingående vilket typ av kunskap studenterna fått på annat sätt, vilket påverkar diskussionen om varför resultatet blev som det blev. Flera av de forskare som tidigare undersökt ämnet har använt sig av kvalitativa metoder för att få fram sitt resultat, vilket även kan ha varit till hjälp för att få fram ett tydligare resultat i denna undersökning.

Vad vi funnit mest intressant med våra resultat är att kunskap som studenterna fått på annat sätt än genom sin utbildning påverkar studenternas intresse, men inte deras bekvämlighet. Socionomstudenterna i denna studie upplever sig överlag inte bekväma i att bemöta vare sig våldsutövare eller våldsutsatta, oavsett hur mycket kunskap de har eller hur långt de kommit i sin utbildning.

6.4 För framtida forskning

För framtida forskning skulle det vara intressant att gå djupare in på ämnet och ställa mer ingående frågor kring vilka typer av kunskaper om våldsutövare studenterna besitter sedan tidigare. Det är även av intresse att undersöka mer ingående vilken typ av kunskap som förmedlas under utbildningen. Om mer tid fanns skulle det vara en fördel att göra en kombinerad kvalitativ och kvantitativ metod med både enkät och intervjuer. Detta hade eventuellt kunnat ge en tydligare bild och ett tydligare resultat. Det hade även varit intressant att involvera yrkesverksamma och se deras syn på saken. Ännu en fördel hade varit om det funnits möjligheter att nå ut till fler lärosäten för att få en bredare vy kring hur kunskap, intresse och bekvämlighet kan hänga samman. Detta eftersom olika lärosäten implementerar lärande om våld i nära relationer på olika sätt (Jacobsson & Nilsson Ranta 2021). Att nå ut till fler studenter kan ge en högre svarsfrekvens och ge ett mer generaliserbart resultat.

6.5 Slutsats och summering

Syftet med denna studie var att undersöka hur socionomstudenters kunskap om våldsutövare och intresset av att arbeta med målgruppen kan förstås. Syftet var även att undersöka hur utökade kunskaper om våldsutövare påverkar studenters känslor av bekvämlighet i möte med målgruppen. Resultaten visade endast ett tydligt samband, där kunskap studenterna fått på annat sätt än sin utbildning ledde till ett ökat intresse för att arbeta med våldsutövare.

Anledningar till att vi inte funnit tydligare samband när vi undersökt våra andra frågeställningar kan bero på olika saker. Sett till tidigare forskning där sambanden mellan kunskap och intresse varit tydligare kan bero på metodval och resurser. Att sambanden i vår studie inte framkom tydligare kan även bero på att vi haft ett stort externt bortfall och inte undersökt vilken typ av kunskap studenterna fått tidigare eller på sin utbildning.

Vi har inte kunnat urskilja några tydliga samband mellan kunskap studenterna fått från sin utbildning och hur bekväma de känner sig för att bemöta våldsutövare. Vad vi har funnit är att studenter från termin 1-4 är mindre bekväma i att möta målgruppen än studenterna som går på termin 5-7. Resultaten tyder på att Aristoteles praxisbegrepp och bröderna Dreyfus modell stämmer då studenterna från högre terminer hunnit utveckla mer kunskapsförnuft och färdigheter. Däremot skiljer sig inte bekvämligheten särskilt nämnvärt mellan de olika

terminerna, vilket innebär att resultatet bör tolkas med försiktighet. Även om vi inte hittat några tydliga samband har vi upptäckt en skillnad i hur bekväma studenterna känner sig för att bemöta respektive målgrupp, där bemötande av våldsutsatta upplevdes enklare än bemötande av våldsutövare.

Vi har sett att det finns vissa samband mellan om studenterna fått kunskaper utanför socionomprogrammet och intresse till att arbeta med våldsutövare. Vi hittade samband mellan kunskap på annat sätt och intresse av att arbeta med våldsutövare, däremot inte mellan kunskap på annat sätt och intresse av att arbeta med våldsutsatta. Då svarsalternativet ”Ja, på annat sätt” visade det tydligaste sambandet är det svårt att svara på vad sambandet beror på eftersom detta svarsalternativ inte är särskilt specificerat.

7. Referenslista

Angelöw, B, Jonsson, T & Stier, J. (2015) *Introduktion till socialpsykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Barmark, Mimmi & Göran Djurfeldt. (2020) *Statistisk verktyglåda 0: Att förstå och förändra världen med siffror*. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, Alan. (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber.

BRÅ/Brottsförebyggande rådet. (2014). *Brott i nära relationer – En nationell kartläggning*. https://bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861526/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf [Hämtad: 2024-04-17]

Connor, PD, SS, Nouer, SN, Mackey, MS, Banet & NG, Tipton. (2012) Overcoming Barriers in Intimate Partner Violence Education and Training of Graduate Social Work Students, *Journal of Teaching in Social Work*, 32 (1): 29–45.

Djurfeldt, Göran, Rolf Larsson & Ola Stjärnhagen. (2018) *Statistisk verktyglåda 1: samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Eldén, Sara. (2020) *Forskningsetik. Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur.

Even-Zohar, A & Werner, S. (2020) The Effect of Educational Interventions on Willingness to Work with Older Adults: A Comparison of Students of Social Work and Health Professions. *Journal of Gerontological Social Work*, 63 (1/2): 114–132.

Festinger, L. (1968). *A theory of cognitive dissonance*. Reissue Stanford: Univ. Press

Hughes, M. (2017) What difference does it make? Findings of an impact study of service user and carer involvement on social work students' subsequent practice, *Social Work Education*, 36 (2): 203–16.

Jacobsson, M. & Nilsson Ranta, D. (2021) Akademisering av examensmålet våld i nära relation i socialt arbete, *Socialmedicinsk Tidskrift*, 98 (4): 615–623.

Jury, R. (2022) Service user involvement in social work education: Enhancing student learning about intimate partner violence, *British Journal of Social Work*, 52 (8): 4738–4755.

Jury, R & Boxall, K. (2018) Working with the enemy? Social work education and men who use intimate partner violence, *Social Work Education*, 37 (4): 507–18.

Raikes, B & Balen, R. (2016) The benefits of prisoner participation in interdisciplinary learning, *Social Work Education*, 35 (8): 933-944.

Lunds universitet (2023). *Riktlinjer för behandling av personuppgifter i examensarbeten vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.*

https://www.sam.lu.se/internt/sites/sam.lu.se.internt/files/2023-03/Riktlinjer%20f%C3%B6r%20hantering%20av%20personuppgifter%20i%20examensarbeten%20vid%20S-Fak%20230316_beslut.pdf [Hämtad 2024-04-30].

Pope, N.D & Kang, B. (2011) Social work students' attitudes about working with involuntary clients, *Journal of Teaching in Social Work*, 31 (4): 442–456.

Prop. 2020/21:163. *Förebyggande av våld i nära relationer.*

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2021/03/prop.-202021163>

Prop. 2006/07:38. *Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor*

<https://www.regeringen.se/contentassets/96404117067a4a61a3d62d4be18bc826/socialtjanstens-stod-till-valdutsatta-kvinnor-prop.-20060738>

Socialstyrelsen. (2020). *Behandlingsmetoder för personer som utövar våld i nära relationer*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-3-6697.pdf> [hämtad 2024-04-16].

Socialstyrelsen. (2023). *Våld i nära relationer: Handbok för socialtjänsten, hälso- och sjukvården och tandvården*. <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/handbocker--juridisk-handbok/2023-6-8592.pdf> [Hämtad 2024-04-21]

Socialtjänstlag (2001:453)

SOU 2018:37. *Att bryta ett våldsamt beteende - återfallsförebyggande insatser för män som utsätter närstående för våld*. https://www.regeringen.se/contentassets/739d9a7b597a40e09fd066895b32f852/att-bryta-ett-valdsamt-beteende--aterfallsforebyggande-insatser-for-man-som-utsatter-narstaende-for-vald-sou_2018_37.pdf [hämtad 2024-04-16].

Sveriges kommuner och landsting (SKL). (2017). *Förändringsarbete med våldsutövande män - Strategier för kvalitetsutveckling*. <https://skr.se/download/18.5627773817e39e979ef38a79/1642166982537/7585-594-3.pdf> [Hämtad_ 2024-04-30]

Thomassen, Madelene. (2007) *Vetenskap, kunskap och praxis*. Malmö: Gleerups.

8. Bilagor

8.1 Bilaga 1 - Enkät

1. Samtycker du till att medverka i studien "studenters attityder till arbete med förövare för våld i nära relation"?

- Ja
- Nej

2. Vilken termin studerar du på nu?

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

3. Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutövare?

- Ja, mycket
- Ja, en del
- Ja, men ganska lite
- Nej

4. Har du fått kunskap om arbete med våldsutövare på annat sätt?

- Ja, genom tidigare arbete
- Ja, genom tidigare studier
- Ja, på annat sätt
- Nej

5. Har du intresse av att arbeta med våldsutövare?

- Ja
- Nej
- Vet inte

6. Har socionomprogrammet gett dig kunskap om arbete med våldsutsatta?

- Ja, mycket
- Ja, en del
- Ja, men ganska lite
- Nej

7. Har du fått kunskap om arbete med våldsutsatta på annat sätt?

- Ja, genom tidigare arbete
- Ja, genom tidigare studier
- Ja, på annat sätt
- Nej

8. Har du intresse av att arbeta med våldsutsatta?

- Ja
- Nej
- Vet inte

9. Hur du ställer dig till följande påståenden om att arbeta med våldsutövare?

	Håller med	Håller delvis med	Håller delvis inte med	Håller inte med	Vet inte
Att arbeta med våldsutövare vore intressant	☐	☐	☐	☐	☐
Alla människor förtjänar att få hjälp	☐	☐	☐	☐	☐
Alla människor kan förändras med rätt hjälp	☐	☐	☐	☐	☐
Jag skulle känna mig obehövligt att arbeta med våldsutövare	☐	☐	☐	☐	☐
Det bör prioriteras fler insatser där våldsutövare får hjälp att ändra sitt beteende	☐	☐	☐	☐	☐

10. Skulle du kunna bemöta personer i dessa situationer utifrån den kunskap du besitter nu?

	Nej	Ja, men med svårigheter	Ja, men med lite osäkerhet	Ja	vet inte
Du är handläggare på socialtjänsten och i ett familjemöte erkänner den ena föräldern att hen använder fysiskt våld mot den andra	☐	☐	☐	☐	☐
I ditt arbete har du fått som uppgift att hjälpa en våldsutövare som förnekar sitt brott	☐	☐	☐	☐	☐
I ditt arbete möter du en person som vill veta vad det finns för hjälp att förhindra sin utåtagerande ilska	☐	☐	☐	☐	☐

11. Skulle du kunna bemöta personer i dessa situationer utifrån den kunskap du besitter nu?

	Nej	Ja, men med svårigheter	Ja, men med lite osäkerhet	Ja	vet inte
Du är handläggare på socialtjänsten och i ett familjemöte erkänner den ena föräldern att hen blir slagen av den andra	☐	☐	☐	☐	☐
I ditt arbete har du fått som uppgift att hjälpa en våldutsatt person som haft svårt att söka hjälp	☐	☐	☐	☐	☐
I ditt arbete möter du en person som blivit offer för våld i nära relation och vill veta vad det finns för hjälp	☐	☐	☐	☐	☐

8.2 Bilaga 2 - Informationsbrev

Studenters attityder till arbete med våldsutövare

Hej!

Vi heter Casandra Karlsson och Lisa Boström. Vi går termin 6 på socionomprogrammet vid Lunds universitet och skriver nu vårt examensarbete. Vår studie syftar till att undersöka om det finns någon koppling mellan socionomstudenters kunskap om individer som brukar våld i nära relation och intresse av att arbeta med den målgruppen.

Vi är tacksamma om du har möjlighet att besvara vår enkät som består av 11 frågor och beräknas ta cirka 5 minuter att besvara. Att delta är helt frivilligt och du kan när som helst avbryta din medverkan. Enkäten är anonym, vilket innebär att dina svar inte kan kopplas till dig. Dina uppgifter kommer enbart att användas inom ramen för denna undersökning, ingen obehörig kommer ta del av dem och de kommer inte delas med en tredje part.

När du klickat fram enkäten kommer en fråga om ditt samtycke till att delta i studien. Du ger ditt informerade samtycke till att delta i undersökningen om du svarar ja.

Länk till enkät:

<https://survey.mailing.lu.se/Survey/53208/sv?uid=dW49TZOcmZBY3kmcHc9Y1UzRkVSTjQ%3d>

Har du några frågor gällande undersökningen eller vill ta del av den färdiga studien, kan du kontakta oss via epost:

Casandra Karlsson: ca6520ka-s@student.lu.se

Lisa Boström: li2501bo-s@student.lu.se

Handledare Fay Lundh Nilsson: fay.lundh_nilsson@ekh.lu.se

Tack på förhand! Med vänliga hälsningar, Casandra och Lisa.